

Naar een universele religie

Overdenking uit de serie: Sporen van de Geest.

Over Christendom en Taoïsme, 17 juni 2012 Joh. 14: 15- 26

Wanneer je de noodzaak ervaart om uit je eigen religieuze traditie te stappen, lijkt dat het enige wat er over is: chaos. Een chaos van religieuze tradities, levensbeschouwingen, denkers en wat er al niet meer op de markt van religie te koop is. Hoe moeten we hier uit komen?

Wat verbindt mij met het geheel? Wat heelt deze gebroken, gefragmenteerde wereld, waarin iedereen iets anders denkt, iets anders voelt iets anders wil?

Kan er sprake zijn van één dragend begin, van een universele Tao? Het is de grote uitdaging van onze tijd, de grote verbanden tussen de religieuze tradities niet alleen te gaan zien maar ook te gaan ervaren.

De sporen van de Geest kent geen grenzen. Met nieuwe woorden vanuit de remonstrantse traditie: "de Geest die al wat mensen scheidt te boven gaat en hen bezielt tot wat heilig is en goed." Drager van het leven voorbij alle tegenstellingen en daaraan vooraf.

We kunnen ons niet langer vastklampen aan de beperkte Westerse, rationele, verlichte manier van interpreteren van onze werkelijkheid. Het is trouwens de vraag of we hiermee echt verder zijn gekomen. Een z.g. denkend geloven, eigen aan de oude vrijzinnigheid, is een doodlopende zaak als zij niet op enig moment de regie wil overgeven aan de ervaring en aan de intuïtie zelf. Zonder daarbij overigens de kritische reflectie los te laten.

Door een nieuwe ruime blik zal ieder zelf moeten bepalen welke weg, welke ziens- en zijnswijze het beste past. Welke invulling van zin en samenhang bij jou levensverhaal hoort op dit moment. Dat kan een algemeen religieus besef zijn. Het kan ook gaan om een nieuwe verbinding met één of meer van de grote religieuze tradities. Het zal voor ieder weer anders zijn. Wel is het van wezenlijk belang dat we onderscheid blijven maken om recht te doen aan de grote universele waarde van elke godsdienst die cirkelt rond het geheim van ware humaniteit.

Ik zeg maar altijd maar zo: we gaan er geen soep van maken.

Ik bedoel alle religies in een pan en lekker met de mixer er doorheen. Ik ben dol op soep maar zie graag terug wat de ingrediënten zijn geweest. Juist het blijvend onderscheid tussen de grote tradities, helpt ons verder tot inzicht over mijn leven hier en nu in een gesecculariseerd Nederland dat uit zijn voegen barst van religieus verlangen naar zin en samenhang. Misschien was je door de vloer van de traditie gezakt waarin jij werd groot gebracht, door de grond gegaan ... niet radeloos gevluht ... maar opgevangen in een oerbeseef van gedragen worden in die gapende leegte van het bestaan. (zie 2.3).

Dat besef gun ik al die verloren zielen uit onze moderne tijd. Als ondersteuning ligt er vanmorgen opnieuw een tekst uit de Tao Te Ching voor ons-

“De Geest van de diepte sterft niet; men noemt die de diepe moeder. De poort van de duistere moeder heet wortel van hemel en aarde. Eeuwig, eeuwig schijnt die te bestaan.

Wie daarop steunt kent geen inspanning...”

Ieder draagt sporen van de levende Geest in zich. Sterker nog, je bent hiermee verbonden omdat je leeft, innig verbonden met de moeder Geest, bron van al wat leeft. Voorbij aan de tijd van de geschiedenis, voorbij aan de ruimte van dit enig hier en nu waarmee de Tau tegelijk samenvalt.

Als je beseft waar je vandaan komt word je vanzelf verdraagzaam en onbaatzuchtig. Vriendelijk als een grootmoeder, waardig als een koning, ondergedompeld in het wonder van Tao.

Het klinkt als van deze tijd maar ook dit zijn oerwoorden van ver voor onze Christelijke jaartelling. Woorden uit de traditie van het Taoïsme, oude Chinese levenswijsheid.

Laten we afsluiten door nogmaals, nu vanuit een nieuwe context, naar de woorden van Jezus te luisteren, die als lezing hebben geklonken in deze viering : Ik zal U niet als wezen achterlaten...

Vanuit God, vanuit het oerbegin, vanuit Tao zult U vertrouwd worden gemaakt met de Eeuwige Geest, de Geest van waarheid, kennis en inzicht.

We zijn zelf al in de eeuwigheid- alleen een heel dun wandje houdt de eeuwigheid, zo lijkt het, op afstand. Er is geen scheiding. We rusten in die laatste grond – de onderstroom van de diverse grote tradities.

Wie daarop steunt kent geen inspanning.

Waar je deze stroom door je heen laat gaan, word je niet moe.

Maar ontvang je kracht, inzicht en wijsheid.

Jezus geeft deze kracht mee aan zijn leerlingen onder de naam:

Vrede, sjalom.

Vrede laat ik U, mijn vrede geef ik U.

Concreet vertaald naar de band van de onderlinge liefde.

Ondergedompeld in het wonder van Tao.

